

Datum  
2022-09-29

Diarie nr  
5.0-2206-0621

Ert datum  
2022-06-15

Er beteckning  
Fi2022/01551

Vår referens  
Maria Freiholtz

Finansdepartementet  
fi.remissvar@regeringskansliet.se  
kopia till [fi.sba.spn@regeringskansliet.se](mailto:fi.sba.spn@regeringskansliet.se)

Remissvar

## Boverkets rapport (2021:27) Översikts- och regionplan i en digital miljö

Statens geotekniska institut (SGI) har beretts möjlighet att yttra sig över rapport (2021:27) – *Översikts- och regionplan i en digital miljö*.

### Bakgrund

Boverket har av regeringen fått i uppdrag att fortsatt verka för en effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen i en digital miljö, *Uppdrag om lösningar som främjar en enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen (2010:900) i en digital miljö*. Som en del i uppdraget har Boverket tagit fram en rapport över hur översiktsplaner och regionplaner bör utformas i en digital miljö för att möjliggöra en effektiv samhällsprocess och bidra till en god, säker och hållbar livsmiljö. I Boverkets uppdrag ingår att lämna förslag till nödvändiga författningar.

### SGI:s kompetensområde

SGI är en förvaltningsmyndighet som arbetar för ett säkert, effektivt och hållbart byggande och ett hållbart användande av mark och naturresurser. SGI arbetar för att förebygga och minimera negativa effekter av ras, skred och erosion, effektivisering av markbyggandet, klimatanpassning och metodutveckling inom efterbehandlingen av förorenade områden. SGI har granskat utredningen utifrån vårt kompetensområde och har valt att lyfta fram förslag som vi bedömer påverkar hanteringen av dessa frågor.

### Synpunkter på rapporten

#### Avsnitt 4, *Samhällsvinster med standardiserad information i översikts- och regionplaner*

SGI delar Boverkets synpunkter om att en digitalisering kommer leda till effektivisering av både kommuner, regioner och länsstyrelsernas arbete i planprocessen. Då SGI är samrådspart vid frågor som rör geotekniska säkerhetsfrågor i översiktsplaner, regionplan och i efterföljande detaljplanering kan digitaliseringen även leda till ett effektivare granskningsarbete hos SGI.

#### Avsnitt 4.2 *Möjligt att genomföra analyser*

SGI håller med om beskrivningen av att enhetliga standardiserade digitala planer ger möjligheter till analyser och sammanställningar både på kommunal, regional och nationell nivå. En enhetlig struktur på planerna gör det möjligt att analysera information oberoende av administrativa gränser. SGI ser detta som särskilt viktigt i hanteringen av geotekniska säkerhetsfrågor såsom skred, ras och erosion. Detta eftersom dessa frågor ofta kan beröra större områden och flera kommuner eller regioner. Exempel på detta är kommunerna i Göta älvdalen (skredrisk) och kommunerna längs med Skånes och Hallands kuster (kusterosion).

#### Avsnitt 4.3 *Effektivisering av kommunernas och regionernas arbete*

SGI delar Boverkets synpunkter om hur de övergripande innehållskraven i PBL lett till en osäkerhet i vad som ska ingå i planen. SGI anser att geotekniska säkerhetsfrågor alltid ska hanteras i översiktsplaner och regionplaner. Till stöd kan kommunen eller regionen använda sig utav statliga planeringsunderlag vilka finns tillgängliga bland annat här<sup>1</sup>. För mer platsspecifikt underlag som regionen eller kommunen själva har tagit fram förordar SGI att underlaget görs digitalt tillgängligt tillsammans med översiktsplanen eller regionplanen. Detta eftersom ett samlat underlag skapar en mer heltäckande bild över planområdet samtidigt som det leder till en effektivisering vid granskning av underlaget. Särskilt viktigt är det att få tillgång till platsspecifika geotekniska utredningar ifall kommunen eller regionen hänvisar till sådana. Om bilagorna istället kommer att redovisas på en annan plattform eller webbplats innebär det ett merarbete vid SGI:s granskningsarbete.

Vidare skriver Boverket att det kommer bli tekniskt lättare att hålla en digital plan aktuell samt att ett digitalt arbetssätt underlättar vid ändring av planen. SGI delar denna synpunkt och anser att en digitalisering kommer göra det lättare att tillämpa nya underlag som tillkommit efter det att en gällande översikts- eller regionplan antagits. Ett digitalt arbetssätt kommer troligen leda till en mer frekvent användning av SGI:s planeringsunderlag, vilket är positivt. I förlängningen leder detta till ett bättre omhändertagande av geotekniska säkerhetsfrågor i översikts- och regionplaner.

En ökad användning av planeringsunderlagen kan även innebära att fler användare behöver stöd och rådgivning kring tillämpning av exempelvis översiktliga karteringar. Exempel på viktig information som SGI i större omfattning behöver vägleda kring är hur materialet kan användas samt vilka begränsningar som finns i skala och tillämpningsområden. Detta kan inledningsvis leda till ökade kostnader för myndigheten i form av ökade arbetstimmar.

#### Avsnitt 4.4 *Effektivisering av länsstyrelsernas arbete*

I rapporten står det att en enhetlig grundstruktur möjliggör för länsstyrelsen att ta fram rutiner för att säkerställa att de granskar hela planen. SGI anser att det är önskvärt att en myndighetsgemensam metod för granskning tas fram. Detta med anledning av att digitala planer kräver ett nytt granskningsförfarande jämfört med analoga planer. SGI välkomnar en samverkan med Boverket och granskande myndigheter i frågan. En digitalt anpassad granskningsprocess skulle ge bättre kunskap om var och hur planeringsunderlag kan bidra till att frågorna omhändertas som helhet.

#### Avsnitt 5 *Varför behövs en mer detaljerad reglering?*

Boverket beskriver att en trolig effekt av digitaliseringen är att kravet ökar på myndigheter att leverera enhetligt och digitalt tillgängligt planeringsunderlag. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är det positivt att den digitala omställningen ställer utökade krav på producenter av data. Inom SGI pågår redan idag ett kontinuerligt arbete med att utveckla och kvalitetssäkra digitala planeringsunderlag.

---

<sup>1</sup> <https://gis.sgi.se/rasskrederosion/>

Datum  
2022-09-29

Diarie nr  
5.0-2206-0621

Även en omställning av SGI:s arbetsprocesser vid vägledning och granskning samt utveckling av programvaror är en viktig del av myndighetens arbete. SGI gör bedömningen att ett ökat krav på myndigheten att leverera digitala data på kort sikt kan leda till ökade kostnader vid framtagande av planeringsunderlag. Denna effekt bör dock kunna uppvägas av att digitaliseringen även förväntas leda till en ökad kvalitet på översikts- och regionplaner vilket i sin tur minskar arbetet vid granskning.

Digitaliseringen av översiktsplaner kan även accentuera behovet av att utveckla nya planeringsunderlag och SGI anser att det är positivt att behovet av nya planeringsunderlag lyfts och tydliggörs. Många av de underlag som finns idag är inte heltäckande över landet och det skulle vara bra med en myndighetsövergripande prioritering mellan vilka underlag som behöver utvecklas och uppdateras. En vidareutveckling av planeringsunderlagen kommer att leda till ökade kostnader i det korta perspektivet.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Johan Anderberg efter föredragning av geoteknikern Maria Freiholtz. Enhetschefen Maria Kristensson och GIS-ingenjör Jim Hedfors har också deltagit i ärendets handläggning.

**STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT**

Detta beslut har tagits digitalt och saknar därför underskrifter.

Johan Anderberg  
Generaldirektör

Maria Freiholtz  
Geotekniker